

NOVA ECONOMIA, NOVA OCUPACIÓ A LA REGIÓ DE GIRONA

Estratègia per a la creació d'ocupació i canvi de model productiu

La crisi a les comarques gironines

Girona presenta unes taxes d'activitat i d'ocupació superiors a la mitjana catalana que, combinades, donen una taxa d'atur en la mitjana catalana, similar a la de Barcelona, superior a la de Lleida i inferior a la de Tarragona. L'estructura productiva de la seva economia ha estat lleugerament més vulnerable que la del promig de Catalunya. Així, si seleccionem els sectors rellevants per l'economia gironina (els que tenen més del 0,5 % de la quota total d'afiliats a la SS, que representen més del 90 % de l'ocupació), entre els que tenen més pes relatiu a Girona que a Catalunya, s'ha reduït de manera important l'ocupació en 6 sectors (més del 10 % en dos anys): Pesca i aqüicultura, venda i reparació de vehicles, indústries de la fusta i suro, maquinària en general, indústries tèxtils i construcció. La reducció d'ocupació ha estat més moderada (menor del 10 %) en sectors també especialitzats a Girona com la indústria alimentària, l'hoteleria i les activitats comptables i jurídiques.

Altres sectors amb fortes caigudes de l'ocupació (per sobre del 10 %) han estat la resta d'activitats relacionades amb la construcció (activitats especialitzades, enginyeria civil, arquitectes i enginyers, lloguers), cautxú i plàstic, productes metàl·lics, transport terrestre, comerç a l'engròs, mediació financera, arts gràfiques i ETT.

Els únics sectors que han creat ocupació a Girona no presenten una especialització productiva respecte a Catalunya, (amb l'excepció del sector agropecuari): administració pública, educació, sanitat, serveis socials i personal domèstic.

Els altres sectors que si bé no han creat ocupació han resistit notablement la caiguda de l'activitat han estat els sectors lligats a l'energia, l'aigua i els residus, les activitats terciàries avançades (R+D, activitats professionals, TIC) i en menor mesura les lligades a activitats culturals i esportives.

En resum:

- Els sectors lligats a serveis de la societat del benestar, serveis avançats (o quinaris) han creat o mantingut l'ocupació fins i tot durant la crisi. L sectors

l·ligats a temes mediambientals també han resistit notablement. També el sector primari (excepte la pesca) ha creat ocupació.

- La caiguda de l'ocupació al sector turístic ha estat moderada, igual que la indústria alimentària, i la resta de serveis en general.

- La caiguda ha estat molt forta en tot allò relacionat amb la construcció, incloses indústries i serveis relacionats (fusta, productes metàl·lics, despatxos professionals, activitats de lloguers, mediació financera), en conjunt més de 17.000 afiliats menys, el 53% de tota la destrucció d'ocupació.

-La caiguda també ha estat forta en algunes indústries rellevants a Girona : tèxtil, cautxú i plàstic, arts gràfiques, maquinària i equips; també en serveis a les empreses: transport, ETT, comerç a l'engròs, en conjunt més de 8.000 afiliats menys, un 25 % del total de la destrucció.

Per tant per a l'economia gironina i el seu mercat laboral és essencial trobar recanvi per als llocs que no tornaran a emergir en el sector de la construcció tal com estava configurat fins l'esclat de la crisi així com recuperar part de l'activitat industrial i de serveis a les empreses perduda bàsicament per la caiguda de l'activitat (exportacions, caiguda del sector construcció)

Una proposta rigorosa, ambiciosa, possibilista i quantificada

El pla Nova Economia, Nova Ocupació és un estratègia per a la creació de 300.000 nous llocs de treball en la propera legislatura a Catalunya, dels quals més de 31.000 a les comarques de Girona. L'estratègia es basa en el desenvolupament de les oportunitats que ofereix l'economia verda i de les polítiques socials i promoure la transició cap a un model socialment just i ecològicament sostenible. Així com també potenciar l'ocupació femenina als sectors ambientals i de l'energia. **Una estratègia orientada, per tant, a l'equitat de gènere i a la millora de la participació de la dona al mercat de treball.**

Davant de la realitat de la destrucció d'ocupació a Catalunya, no hi ha dubte que **el principal indicador de la sortida de la crisi serà la creació d'ocupació de qualitat.**

Per ICV-EUiA és essencial una **proposta per a la creació d'ocupació.** Una proposta **quantificable en termes de creació d'ocupació.** Una proposta que **expressi les opcions prioritàries quant al canvi de model productiu i les polítiques d'equitat i ampliació de l'Estat del benestar.** Una proposta **orientada a l'estalvi i l'eficiència energètica** i la substitució de l'energia procedent de combustibles fòssils per les **energies renovables.** Una proposta coherent amb l'**Acord de Estratègic per la Competitivitat, el Pacte Nacional per la Recerca i la Innovació i l'Estratègia per al Desenvolupament**

Sostenible de Catalunya. Alineada amb la realitat dels països i les regions amb nivells de riquesa similars al nostre i que estan sortint millor de la crisi.

L'estratègia ***Nova Economia, Nova Ocupació*** planteja l'objectiu de creació neta de llocs de treball fonamentats en un nou model productiu basat en la sostenibilitat i el reforçament de l'Estat del benestar i la convergència social amb Europa. Es tracta d'una **proposta rigorosa i ambiciosa** que implica la **creació de fins a 300.000 llocs de treball al llarg d'aquesta legislatura, 31.400 a Girona.**

Una estratègia que requereix el compromís i la implicació del màxim d'actors socials

L'Estratègia *Nova Economia, Nova Ocupació* **haurà de ser sotmesa a un procés de debat i participació** amb els agents econòmics i socials, universitats, administracions locals i altres entitats i institucions interessades.

La plena ocupació com horitzó a mig termini

L'horitzó d'aquesta Estratègia va **més enllà d'aquesta legislatura**. S'han establert, però, uns **objectius a quatre anys**. En una perspectiva a mitjà termini d'assolir la plena ocupació, és possible rebaixar la taxa d'atur en **gairebé 10 punts** durant la propera legislatura, aproximant-nos a la taxa existent l'any 2007, abans de la crisi (del 17,8 del segon trimestre del 2010 fins el 8,3 %, per sota el 9,8 % que presentava fa dos anys).

Més ocupació, de més qualitat, orientada al nou model productiu. Més Estat del Benestar. Més equitat.

L'Estratègia *Nova Economia, Nova Ocupació* implica la creació d'un volum molt important d'ocupació. Però, a més, **aquesta nova ocupació és molt menys vulnerable a les situacions de crisi, perquè es redueix la dependència de les bombolles especulatives o de l'evolució inestable dels mercats exteriors, financers o de béns i serveis**. També representa una millora de la **igualtat d'oportunitats entre dones i homes**, i un **reforçament de l'Estat del benestar**. I, finalment, significa **orientar el nostre país cap a un model econòmicament més sostenible, cap a l'economia verda.**

Una estratègia per no recaure en els errors que han portat el nostre país a la pitjor crisi econòmica

La caiguda de l'ocupació a Catalunya i Espanya durant la crisi és molt més elevada que la que han experimentat la resta de països europeus avançats, (10 punts percentuals a Catalunya, 8 a Girona, enfront de 2 punts a Europa). **L'estructura del seu model productiu té un pes més acusat del sector de serveis públics i menor de la construcció. Una major productivitat i competitivitat**, juntament amb **sistemes de repartiment del treball**, han propiciat **una resistència molt més alta a repercutir en caigudes de l'ocupació la caiguda de l'activitat econòmica**.

Un model econòmic més sostenible i socialment més cohesionat

En aquesta línia es planteja un canvi de model productiu que permeti avançar durant la propera legislatura cap a un model més cohesionat socialment i sostenible, i que posi les bases d'un canvi molt més profund a llarg termini. **Un model referent en el benestar de les persones i la sostenibilitat ambiental de què gaudiran les generacions futures**.

Un conjunt d'objectius i mesures orientades a donar resposta als actuals reptes socials

Les mesures proposades en el següent apartat van en la línia d'afavorir aquesta Estratègia, tot donant resposta als **actuals reptes socials: lluita contra les desigualtats** (de classe, de gènere i contra les diferents dualitzacions del mercat laboral), **enfortiment de l'Estat del benestar**, **potenciació de les activitats de serveis relacionals**, **poc consumidores de recursos físics**, i **de les afavoridores de l'estalvi de recursos energètics**, i **millor repartiment del treball**.

L'Estratègia per a la creació d'ocupació es desplega en tres eixos i 14 objectius:

- Reducció de l'atur per la convergència social i de gènere amb l'Europa avançada.
- Creació d'ocupació per un canvi de model social i productiu sostenible.
- Millor repartiment del treball i convergència en taxa d'activitat amb Europa.

	Objectiu	Descripció	Nova ocupació 2014 a Girona
Eix A	Creació d'ocupació per la convergència social i de gènere amb l'Europa avançada		8.200 llocs de treball
	1	Sector de cura de nens i nenes de 0 a 2 anys per augmentar la taxa d'escolarització a nivell dels països europeus avançats i la taxa d'activitat de les mares.	900 llocs de treball
	2	Sector de la dependència i cura de gent gran. Per tal de professionalitzar el sector informal, atendre les necessitats existents i augmentar la taxa d'activitat de les dones que actualment han d'abandonar la feina per tenir cura de familiars grans.	2.500 llocs de treball
	3	Reforçar el sector escolar 3-18 anys i d'activitats extraescolars per millorar el tractament . de la diversitat, reduir el fracàs escolar a la meitat, com a Europa, potenciar els coneixement dels idiomes estrangers i ajudar a conciliar la vida laboral, familiar i personal, tot incrementant la taxa d'activitat de les mares.	1.300 llocs de treball
	4	Sector sanitari i sociosanitari. Reforçar l'atenció primària, reduir les llistes d'espera i ampliant la capacitat de l'atenció sociosanitària. Avançar en la convergència en despesa sanitària amb l'Europa avançada.	1.300 llocs de treball
	5	Àmbit de la formació no obligatòria, tant d'educació permanent i contínua per millorar la qualificació i l'ocupabilitat de la força laboral, com d'ensenyament universitari	700 llocs de treball
	6	Serveis públics associats a la seguretat, la justícia, la inspecció i el suport a polítiques laborals actives i, així, convergint en qualitat de la prestació dels serveis públics amb els països avançats.	1.500 llocs de treball

En total, són 8.200 llocs de treball associats simultàniament a l'Estat del benestar, el progrés de la presència femenina al treball i la seva

equiparació en drets reals als homes i a una major preparació i qualificació permanent de treballadors i treballadores.

Eix B	Objectiu	Creació d'ocupació per un canvi a un model productiu sostenible	19.400 llocs de treball
	7	Recuperar ocupació en el sector primari, mitjançant una revalorització i rendibilització social de les seves activitats, en estreta col·laboració amb les indústries agroalimentàries de qualitat, el sector d'energies renovables (biomassa, biocombustibles, etc.) i el sector serveis (turisme, educació, etc.).	3.500 llocs de treball
	8	Indústries i serveis lligats a les polítiques de sostenibilitat: energies renovables i indústries i serveis complementaris, noves xarxes de distribució energètica intel·ligents, generalització dels gestors energètics per a habitatges, indústries i equipaments públics, increment del reciclatge a nivells europeus avançats. Aquests sectors estan altament masculinitzats, per la qual cosa també caldrà fer polítiques actives per afavorir la incorporació de dones.	2.700 llocs de treball
	9	Nou enfocament de la construcció que creï fins a 2.400 llocs de treball en el sector de la rehabilitació energètica d'edificis , i creació d'un parc d'habitatge públic que resolgui les necessitats dels propers anys amb 300 llocs de feina, com a mínim , de nous gestors i mantenidors d'aquest patrimoni immobiliari.	2.700 llocs de treball
	10	Creació de 1.900 llocs de treball derivats de plans d'infraestructures públiques associades al nou model de sostenibilitat. En els serveis de transport, s'ha de produir un increment de l'ocupació lligada a la mobilitat sostenible : xarxes ferroviàries i de transport col·lectiu, xarxes d'electricitat per endollar els vehicles, logística intermodal, i adaptació de les infraestructures al canvi climàtic. En aquesta línia, els plans d'infraestructures públiques anunciats, descomptades les darreres retallades, amb gran part de	1.900 llocs de treball

		finançament privat, també han de facilitar la creació d'aquests llocs de treball addicionals .	
	11	Ocupació qualificada en els sectors R+D, TIC i financer, tot avançant en la convergència amb els països europeus avançats en despesa R+D, ús de les TIC i cultura financera.	900 llocs de treball
	12	Potenciar l'emprenedoria i, en especial, les empreses d'economia social per generar, conjuntament amb els efectes de la reactivació derivada de la creació de llocs de treball dels objectius anteriors, fins a 7.700 llocs de treball addicionals (6.300 per l'efecte del multiplicador), en especial en els sectors quinari, de serveis i indústries auxiliars empresarials i de serveis personals, impulsant també el canvi d'hàbits de consum cap un model més sostenible.	7.700 llocs de treball

En total, el canvi de model productiu, que haurà d'anar acompanyat de mesures de modernització del sector industrial (amb la transformació de les seves produccions tradicionals cap a noves activitats i productes) i turístic, amb un efecte compensat pel que fa a la creació i destrucció de llocs de treball, ha de crear un mínim de 19.400 llocs de treball addicionals, dels quals 6.300 procedirien de la pròpia reactivació de la demanda interna.

C)		Per un millor repartiment del treball i la convergència en la taxa d'activitat amb Europa	
	13	Un millor repartiment del temps. Del total de 6.600 llocs , una mica més de la meitat (3.800) serien nous llocs en sectors tradicionals (bàsicament en serveis: comerç, turisme, logística, etc.) addicionals als previstos en els objectius anteriors, i la resta (2.800) es crearien entre els nous llocs generats en els objectius específics de l'Estratègia per la creació	6.600 llocs de treball

	d'ocupació i el canvi de model productiu entre sectors públic i privat.	
--	---	--

En resum, considerats agregadament els tres eixos descrits (convergència social i de gènere, canvi de model econòmic i repartiment del treball i convergència amb Europa en taxa d'activitat) s'obté com a resultat la creació neta de 31.400 nous llocs de treball.

Finançament de l'Estratègia Nova Economia, Nova Ocupació

La reducció de l'atur és la prioritat social i econòmica.

En la situació actual, amb més de 600.000 aturats, més de 71.000 a les comarques gironines dels quals gairebé el 85% estan percebant algun tipus de prestació del sector públic (contributiva o no contributiva, procedent de fons estatals o del pressupost de la Generalitat), **una política de reactivació de l'economia i, en particular, de creació d'ocupació té un efecte multiplicador positiu sobre l'economia i la millora dels comptes públics.**

L'obsessió d'alguns governs i organismes internacionals en creure que la millor sortida a la crisi fiscal és reduir la despesa pública, basada en estudis teòrics i empírics d'economistes ortodoxes, no té en compte l'excepcionalitat de la situació del nostre país, en que la taxa d'atur frega el 20 % i que cada contracció de l'economia el que fa és agreujar el dèficit dels comptes públics al reduir els ingressos i incrementar les despeses per atur.

Per combatre el dèficit és imprescindible incrementar l'activitat econòmica, no reduir-la: és imprescindible crear ocupació, no reduir-la.

Així, **un augment de l'ocupació fa créixer la recaptació fiscal** en tots els impostos directes i indirectes relacionats amb l'ocupació (**IRPF i cotitzacions socials de les retribucions**) i el **consum generat per les retribucions pagades (IVA, impostos especials, etc)**. També millora la capacitat de **compra de béns immobles (ITP-AJD)** i, indirectament, de les vendes i, per tant, **dels resultats de les empreses** i els autònoms que subministren productes i serveis de consum (**Impost de Societats, mòduls IRPF, etc.**).

Per altra banda, la **creació d'ocupació comporta una reducció de l'atur i, per tant, dels pagaments de prestacions socials** (subsidis, rendes d'inserció, d'altres prestacions socials per casos de necessitat, etc.). En aquest cas, l'augment de la renda derivat de la nova ocupació provoca un augment de la demanda i del consum. A més, incrementa les expectatives empresarials i dels mercats en general, i també de les inversions i la disponibilitat de recursos financers.

Per tant, **els recursos públics, tant de la Generalitat com de l'Estat, es veuran beneficiats per la millora de l'ocupació tant en increment d'ingressos com per la reducció de despeses** (per exemple, pel que fa a les prestacions socials derivades de l'atur, en el període 2007-2010 el pressupost de l'Estat ha augmentat de 14.000 a 30.000 milions).

El cost de l'estratègia

Les estimacions del model, realitzades amb prudència, **donen que el cost per a l'administració de crear els 300.000 llocs de treball és d'uns 3.200 M euros anuals, una vegada s'hagi assolit l'objectiu de creació d'ocupació a finals del 2014.** Aquest és el cost brut abans d'aplicar l'augment de recaptació i la reducció de despeses de l'administració.

Una part important del cost de la nova ocupació en els sectors verds ha de ser autofinançada amb el rendiment, en forma d'estalvi energètic, de les pròpies inversions. A la pràctica, significa que amb una mínima inversió pública es poden crear llocs de treball en aquests sectors, i amb l'avantatge addicional que col·laboren a reduir el dèficit de la balança comercial, primer causant del dèficit de la balança de pagaments, principal desequilibri macroeconòmic de l'economia espanyola en aquests moments (en l'actualitat, dos terços del dèficit comercial es deuen a les importacions energètiques netes).

Les inversions en infraestructures físiques generadores d'ocupació (educatives, dependència, transport sostenible, etc.) poden ser finançades, si és necessari, amb el recurs al sector privat, mitjançant fórmules de cooperació públicoprivada. La mobilització de l'estoc d'habitatge per constituir un gran parc públic de lloguer s'ha de realitzar amb un gran acord amb el sector financer i immobiliari.

A la vegada, un dels objectius del reforç de les **Inspeccions** serà la millora en la lluita contra el frau, tant fiscal com laboral o d'altres, i ha de portar també a un **increment substancial de la recaptació fiscal**, complementària dels objectius de la inspecció estatal.

Finalment, el finançament de l'increment de **mossos i personal de justícia i presons ha de ser finançat per l'Estat**, en virtut dels acords de finançament de les transferències específiques en seguretat, justícia i serveis penitenciaris.

Una proposta fiscal justa i progressista

El desplegament de l'Estratègia per a la creació d'ocupació i el canvi de model productiu suposa un augment de la despesa pel finançament parcial dels llocs de treball previstos (llars d'infants, dependència, salut, educació, energia, habitatge). També suposa, però, una reducció de la despesa per fer front a les

conseqüències de la crisi i de foment (els darrers tres anys han augmentat en 1.000 milions d'euros).

Considerant conjuntament totes aquestes variables, podem estimar que **la part pública del finançament de la creació dels 300.000 nous llocs de treball per a la propera legislatura implicaria un increment de la necessitat neta de recursos de la Generalitat inferior al 0,9% del PIB català, uns 1.800 M d'euros.**

ICV-EUiA proposa un conjunt de mesures fiscals progressistes que permetin generar aquest 0,9 % d'ingressos addicionals, com per exemple la Introducció progressiva d'una taxa sobre les emissions difuses de gasos d'efecte hivernacle equivalent a la que ja paguen els emissors subjectes al mercat de drets d'emissió. Així com sobre la producció nuclear i els seus residus. I l'increment de la progressivitat fiscal i la lluita contra el frau, com per exemple l'establiment d'un impost específic sobre les plusvàlues que es generen a través de les requalificacions i l'especulació immobiliària o la creació, en l'àmbit de l'Estat, d'un impost sobre les grans fortunes.

En resum, es proposa un conjunt de mesures fiscals que permeten finançar de manera justa les necessitats de l'estratègia Nova Economia, Nova Ocupació i sense que representi un esforç significatiu al conjunt de la societat.

ICV-EUiA es compromet a reclamar a l'Estat que contribueixi al finançament d'aquesta estratègia, atès que es beneficiaria notablement de l'augment de la recaptació fiscal i de reducció de les despeses d'atur. Per exemple es pot estimar que l'excedent generat a la Seguretat Social, per l'aplicació de l'estratègia a Catalunya seria superior als 2000 M d'euros anuals, un cop assolit l'objectiu de creació d'ocupació.

Un increment de la pressió fiscal inferior al 0,9 % per finançar aquest increment de despesa, sense incórrer en més dèficit, és perfectament assumible per a un país que està entre els que tenen una menor pressió fiscal d'Europa: l'any 2008 a la Unió Europea va ser del 40,2% enfront del 33,6% a Espanya, la segona més baixa d'entre el països integrants anteriors a l'ampliació a l'Est, després d'Irlanda (l'any 2010, la pressió fiscal a l'Estat espanyol és del 30%). Com a contrapartida, s'assoliria en un breu període de temps una situació molt millor en justícia social i sostenibilitat.